

**LASĪTĀJS JAUTĀ
ZVANOT – 67096652**

Latvijā modē nācis jauns mēslojums – biohumuss. Ražotāji sola, ka pēc tā lietošanas tomātu raža būšot pat trīs reizes lielāka. Vai tas ir kāds mārketinga triks? Es nomēslošu ar kūtsmēsliem un man arī būs tikpat liela raža!

**Janīna Briede
Rīgā**

Biohumuss jeb vermikomposts ir organiskas izcelsmes mēslojums, ko iegūst ar slieku palīdzību. Latvijā ir vairāk nekā desmit ražotāju, kas piedāvā šāda veida mēslojumu.

Valsts augu aizsardzības dienests, reģistrējot biohumusus mēslošanas līdzekļu reģistrā, lai lietotājiem būtu vieglāk salīdzināt mēslojumu sastāvu, atzīmē slāpekļa, fosfora un kālija saturu. Slieku mēslojumam parasti NPK ir 0,8-0,6-0,7 robežās.

Slieku mēslojums

– Taču visai maldīgi uzskatīt, ka NPK ir vienīgais barības elementu kopums, kas augam nepieciešams. Vajadzīgi arī citi elementi, piemēram, cinks, varš, magnijs. Biohumuss ir dzīvs mēslojums, kas satur pilna spektra mikroelementus. Atšķirībā no sintētiskajiem minerālmēsliem, biohumuss nav tikai mēslošanas līdzeklis, pēc būtības tā ir ekosistēma, kas spēj reģenerēties, tas nozīmē, ka ar biohumusu augsni var ielabot un atjaunot. Ja izmanto minerālmēslus, daļa barības elementu izskalojas, daļu paņem augi, daļa iztvaiko un nedod pievienoto vērtību augsnei, – stāsta viens no Latvijas biohumusu ražotājiem, SIA "Livani Eko Group" valdes loceklis **Gatis Pastars**. Šis uzņēmums ar savu produktu tirgū ir jau divus gadus un to arī eksportē, piemēram, uz Ķīnu ārstniecības augu audzētājiem.

– Nav pat īsti ar ko salīdzināt slieku labvēlīgo ietekmi uz augsni. Ne velti, lai pārbaudītu, cik zeme auglīga, ir jāiedur zemē dakšas vai lāpsta, un jāsaskaita sliekas. Slieku daudzums ir pirmais rādītājs, lai pārliecinātos, vai augsnei pietiek humusvielu, – atgādina slieku mēslojuma ražotājs.

Humusvielas stiprina auga imunitāti. Labvēlīgo mikroorganismu šajā mēslojumā ir tik daudz, ka tie nomāc patogēnos organismus, kas izraisa dažādas infekcijas. Piemēram, iestādot zemenes patogēnā vidē, jau pēc piecām stundām augi ir inficēti ar sakņu puves izraisītājiem, taču, izmantojot biohumusu, šajā pašā vidē slimības ierosinātāji uz saknēm nav konstatēti. Labvēlīgo mikroorganismu ir tik daudz, ka patogēni nespēj atrast sakni, uz kā parazitēt, un cieš badu. Tā kā infekciju ierosi-

nātājiem nav barības vielu, tie ar laiku aiziet bojā.

– Biohumuss neiznīdē infekciju ierosinātājus, ar šo mēslojumu augs tiek aizsargāts no patogēniem, – uzsver G. Pastars.

Humuss ir mēslojums un tajā augus stādīt nevajadzētu. Ja stādīs tīrā biohumusā, augam būs izdedzinātas saknes. Tīrā veidā biohumuss ir ļoti koncentrēts, tas nozīmē, ka tas ir jāsajauc vai nu ar augsni vai kūdras substrātu.

Lai panāktu maksimālu efektu, vēlāmā proporcija ir apmēram 10 – 40 % no kopējā augsnes un substrāta daudzuma. Proporcija ir atkarīga no audzējamās kultūras vajadzībām. Ja ar dārzkopību nodarbojas hobija līmenī, *magiskā* proporcija būtu 3 : 1 (trīs daļas augsnes un viena daļa humusvielu). Nevajag domāt, ka, uzkaisot vairāk

mēslojuma, efekts būs lielāks. Tieši pretēji – būs pārdozēts! Ja augam barības vielu ir pārāk daudz, gaidītais rezultāts izpaliks.

Parasti biohumusa lietošana palielina ražu līdz 25 %, tas nozīmē, ka raža varētu pieaugt par ceturto daļu, bet, protams, tas ir atkarīgs arī no laika apstākļiem un audzētāja rūpēm. Biohumuss ir instruments, ar kura palīdzību var panākt labāku rezultātu, nevis burvju nūjiņa, kuru pavicinot var novākt trīs reizes lielāku ražu. Ļoti daudz kas atkarīgs no tā, vai par auga attīstību gādā jau no sēkļa vai dēsta stadijas.

– *Vienreiz pamēslojot, palaistot ar biohumusu, velti cerēt uz ļoti lielu ražu – tā gluži nebūs! Ja grib labu rezultātu, ir jāiegulda darbs,* – teic G. Pastars.

Slieku mēslojums ir efektīvāks nekā kūtsmēsli. Biohumusā nitrātu formas ir jau gatavā formā un augi var uzreiz patērēt. Laboratorijas apstākļos pierādīts, ka biohumuss var būt pat līdz 1000 reizēm mikrobioloģiski aktīvāks nekā kūtsmēsli. Turklāt kūtsmēslos ir daudz nezāļu sēkļu, bet profesionāli ražotos biohumusa mēslojumos to nav.

Ielabojot augsni ar nedaudz sārmaināko biohumusu, var samazināt augsnes skābumu. – *Ražo arī tādu biohumusu, kam pH 8 – 9 līmenī. Tik "ekstrēmu" lietot varbūt arī nevajadzētu, pH līmeni augsnē ļoti labi var izlīdzināt ar tiem, kuru reakcija tuvāka neitrālai,* – piebilst G. Pastars. Ar biohumusu ielabotu augsni vajag mēslot tikai reizi četros gados.

Biohumuss ir dzīvs mēslojums, tas nozīmē, ka to nevar glabāt mūžīgi. Glabāšanas vietai jābūt vēsai, tumšai.

Nekādā ziņā nevajadzētu glabāt zem saules stariem – tad biohumuss, tāpat kā jebkurš cits mēslojums, ļoti drīz zaudēs savu vērtību. Ja biohumuss pārvērties augsnes putekļos, ir pilnīgi sauss un kā smiltis birst caur pirkstiem, tas savu vērtību ir zaudējis.

Piemērotos uzglabāšanas apstākļos biohumuss savu vērtību nezaudē līdz pat diviem gadiem. Īpaši, ja tam piekļūst gaiss, respektīvi, tas neatrodas hermētiski nosietā maisā.